

Българо-Швейцарски изследователски проект „Социални неравенства и регионални различия при прехода от образование към заетост в България” („Social disparities and regional differences in school-to-work transitions in Bulgaria“), 01.11.2014 - 31.10.2015, финансиран от Швейцарската национална научна фондация (SNSF) и българското правителство (МОН). Български колектив: проф. дсн Румяна Стоилова (водещ изследовател), проф. дсн Пепка Бояджиева, ас. д-р Петя Илиева-Тричкова, докторант Лъчезар Няголов (www.schooltowork.bg). Швейцарски изследователи – проф.Кристиян Имдорф, д-р Франциска Биери (Университет Базел).

На основата на данни от проведено национално представително изследване на младите хора в България, напуснали формалното образование през последните пет години, са идентифицирани механизмите, които стоят зад образователния (не)успех и прехода от училище към работа и е разкрита ролята на образователната система за социалните, етнически и регионални различия при прехода от училище към заетост. По-конкретно: а) доказано е, че социалният произход е най-важният фактор, определящ прехода от основно към средно образование и има по-слабо влияние при прехода от средно към висше образование; б) идентифицирани са пет модела на преход след завършване на средното образование; в) обоснована е тезата, че хоризонталната диференциация на средното образование, т.е. наличието на средни училища, които се различават съществено от гледна точка на образователните си програми и селективността при достъпа, е основен механизъм, определящ жизнените траектории след завършването на средното образование; г) демонстрирано е, че типът средно училище модерира влиянието на социалния произход и академичното постижение; д) открити са регионални полови различия в професионалното образование и е защитена тезата, че регионалното измерение е задължително за разбирането на развитието на професионалното образование и на половите различия в образованието; е) разкрити са факторите, влияещи върху намерението за емиграция, и е показано, че наличието на стабилна работа намалява вероятността за положителни нагласи за емиграция, докато предходният опит с работа или учене в чужбина повишават нагласите за следваща емиграция. Сред завърналите се преобладават младите хора с по-ниско образование. Резултатите от проекта са публикувани в 15 статии, от които осем в международни издания на английски език и са представени на повече от 20 международни форума, от които 14 в чужбина.